

Hypertenze trápí čím dál mladší, náklady na léčbu se blíží 5 miliardám korun

13.5.2026 - Viktorie Plíková | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

O hypertenzi se hovoří jako o jednom z největších zdravotních problémů současnosti. Hlavně proto, že jeho příznaky zůstávají dlouho skryté. Vážné následky, jako je infarkt, mrtvice nebo poškození ledvin, se mohou dostavit až po letech. Právě hypertenze už trápí téměř každého čtvrtého klienta Všeobecné zdravotní pojišťovny, konkrétně 1 311 204 pacientů.

VZP za jejich léčbu vloni zaplatila přes 4,5 miliardy korun. Odborníci upozorňují, že se onemocnění stále častěji týká i mladších pacientů. Velkým problémem je chronický stres. Tiskovou zprávu vydáváme při příležitosti Světového dne hypertenze (17. 5.).

„V souvislosti s hypertenzí už roky mluvíme o jednom z nejrozšířenějších civilizačních onemocnění. Dokazují to i data, kdy počet klientů VZP léčených na vysoký tlak stoupl za posledních 10 let o bezmála 200 tisíc. U nákladů za léčbu pak došlo za stejné období k navýšení o téměř 1,8 miliardy korun. Loňský účet za léčbu vysokého tlaku je skoro 4,6 miliardy korun,“ vypočítává Miroslav Janků, pověřený náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči, a zdůrazňuje: „Tím, že hypertenze velmi dlouho probíhá bez příznaků, doprovází ji i určitá zákeřnost. Pozornost je nutné věnovat pravidelným kontrolám. Nejjednodušší je pravidelně co dva roky chodit na preventivní prohlídky k praktickému lékaři. Včasný záchyt a léčba vysokého krevního tlaku může do budoucna snížit riziko závažných komplikací, jako jsou srdeční infarkt nebo mrtvice.“

Z dat VZP vyplývá, že v průměru přibude každým rokem 20 tisíc nových klientů léčených na hypertenzi. Meziroční nárůst v roce 2025 byl 24 268 klientů. Meziročně přibýlo i klientů s hypertenzí do 18 let věku, a to o 281 na loňských 3886.

Ačkoli genetické predispozice mají určitý vliv, u přibližně 90 % lidí je vysoký krevní tlak způsoben především nezdravým způsobem života. U zbývajících 10 % pacientů je hypertenze spojena s jiným onemocněním. Vysoký krevní tlak je proto považován za civilizační chorobu, protože k jeho vzniku výrazně přispívají faktory, jako jsou kouření, nadváha a obezita, nadměrná konzumace alkoholu, přílišný příjem soli, stres, nedostatek spánku a nedostatek pohybu.

„Vysoký krevní tlak škodí mnoha orgánům (srdce, mozek, ledviny, cévy). Srdce poškozuje dvojím mechanismem, jednak srdce překonává periferní odpor, jednak vede k hypertrofii levé komory, postupně k dilataci a vzniku srdečního selhání. Také urychluje aterosklerotické změny v koronárním systému, vede k ischemii a postupně až k infarktu myokardu. Mozek je poškozován také dvojím mechanismem, jednak ischemií, ale též mozkovým krvácením. Vysoký krevní tlak poškozuje ledviny a může vést až k dialýze, také periferní cévní systém je poškozen a vede k ischemii dolních končetin,“ říká prof. MUDr. Miroslav Souček, z II. interní kliniky Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a dodává: „Velkým problémem je v současné době tzv. chronický stres, který bohužel výskyt hypertenze zásadně ovlivňuje. Téměř každý druhý muž má vysoký krevní tlak a velkým problémem je, že postihuje stále více mladší věkové skupiny.“ Profesor Souček dále upozorňuje, že v současné době máme v péči o hypertenzní pacienty tři problémy: 1. nedosahujeme u mnoha pacientů cílovou hodnotu tlaku pod hraniční hodnoty (pod 140/90 mm Hg), 2. s tím, že pacienti léky často neberou, máme malou adherenci k léčbě, 3. začínáme s léčbou pozdě, jak lékaři, tak pacienti léčbu odkládají. Často pacienti přijdou až s postižením cílových orgánů a to je pozdě.

Příznaky vysokého krevního tlaku často nejsou patrné, případně se projevují jen velmi nenápadně. Někdy se objeví neurčité obtíže, jako je několik dní přetrvávající únava, závratě, pocit vnitřního napětí nebo podrážděnost. Může se přidat také bolest hlavy, typicky v ranních hodinách, hučení či pískání v uších, potíže se spánkem, zadýchávání při námaze nebo bušení srdce. Pokud se některé z těchto potíží vyskytnou, je vhodné si nechat změřit krevní tlak, protože mohou být prvním signálem hypertenze.

Počty klientů VZP s hypertenzí (hlavní diagnóza)

	Počet klientů	Celkové náklady v tis. Kč
2021	1 237 031	3 414 546
2022	1 246 516	3 684 349
2023	1 276 435	4 135 713
2024	1 286 936	4 417 623
2025	1 311 204	4 559 642

Pro včasné odhalení vysokého krevního tlaku a správné nastavení léčby je zásadní jeho přesné měření. Jen tak lze včas zachytit problém nebo vyladit už nasazenou terapii. Ani domácí měření by se nemělo brát na lehkou váhu – ideálně by mělo probíhat v klidném nehlučném prostředí, po alespoň pěti minutách odpočinku. Tlak se měří vsedě, na levé ruce opřené ve výšce srdce, a to třikrát po sobě. Výsledkem, který se počítá, je průměr druhého a třetího měření.

Krevní tlak přirozeně kolísá během dne. Nejvyšší bývá brzy ráno, zhruba mezi 4. a 6. hodinou, a pak dopoledne. Právě v těchto časech dochází nejčastěji k srdečně-cévním příhodám, jako jsou infarkty nebo mozkové mrtvice.

Hodnoty krevního tlaku

	Systolický tlak	Diastolický tlak
Ideální hodnoty	120	80
Normální tlak	140 a méně	90 a méně
Mírná hypertenze	140-179	90-104
Středně těžká hypertenze	180-199	105-114
Těžká hypertenze	200 a více	115 a více

Odborníci doporučují pravidelné měření krevního tlaku, zejména po čtyřicátém roce života, protože včasné odhalení tohoto onemocnění může výrazně zlepšit prognózu.

Jak snížit riziko vzniku vysokého krevního tlaku:

- **Měřit tlak pravidelně.**
- **Omezit konzumaci soli, alkoholu a kouření.**
- **Zařadit pohyb a snížit nadváhu.**
- **Dodržovat předepsanou léčbu, i pokud se pacient cítí subjektivně zdrav.**

Viktorie Plívová
tisková mluvčí

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/vzp-hypertenze-trapi-cim-dal-mladsi-naklady-na-lecby-se-blizi-5-miliardam-korun>